

Opgave 3 Drie pensioenscenario's

In een land bestaat de pensioenvoorziening uit:

- een AOW uitkering voor iedere inwoner vanaf het 67ste levensjaar
- een aanvullend pensioen voor de werknemers in loondienst
- eigen (aanvullende) besparingen

De AOW wordt in dit land gefinancierd volgens het omslagstelsel. De werkenden betalen daarnaast aanvullend pensioenpremies (belastingvrij) die worden belegd door een pensioenfonds. Door de toenemende vergrijzing moet de overheid het aankomende jaar een begrotingstekort dichten van € 12 miljard. Het Planbureau (PB) heeft drie scenario's opgesteld voor de overheid om te bezuinigen op de AOW (zie de tabellen).

Tabel 1 Drie scenario's om te bezuinigen op de AOW

1. <i>Verlaag de AOW-uitkering tot het niveau van een bijstandsuitkering.</i> Een bijstandsuitkering is een (minimum)uitkering voor mensen die niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien en die niet in aanmerking komen voor een andere uitkering.
2. <i>Fiscaliseer de AOW-uitkering.</i> Het totale tarief in de eerste schijf (zie tabel 3) blijft gelijk maar het premietarief wordt verlaagd naar 7,5%.
3. <i>Verhoog de AOW-leeftijd naar 69 jaar.</i>

Tabel 2 Maandelijks AOW- en bijstandsuitkeringen in 2020

Soort huishouden	Brutobedrag bijstandsuitkering	Brutobedrag AOW-uitkering	Verdeling AOW-gerechtigden naar woonsituatie ¹⁾
Alleenstaande	€ 1.025	€ 1.128	39%
Samenwonend	€ 745	€ 843	61%

¹⁾ als percentage van in totaal 3,4 miljoen AOW-gerechtigden

Tabel 3 Inkomstenbelastingtarieven in 2020

	Belastbaar inkomen	premietarief	totaal tarief (belasting en premies)
Schijf 1	€ 0 tot € 18.000	17,9%	37,1%
Schijf 2	€ 18.000 tot € 60.000	11,6%	40,4%
Schijf 3	vanaf € 60.000		49,5%

Econoom Izzy Matella van het PB constateert het volgende: “De verplichte solidariteit tussen generaties komt door de financiering van het omslagstelsel onder druk te staan.”

2p **12** Geef twee argumenten voor de uitspraak van econoom Matella.

2p **13** Bereken of het begrotingstekort in het jaar 2020 wordt gedicht met scenario 1.

De groep AOW'ers betaalt over hun inkomen alleen belasting en geen premie.

2p **14** Leidt scenario 2 tot nivellering of denivellering van de secundaire inkomens binnen de totale groep van gepensioneerden? Beargumenteer je keuze.

2p **15** Bereken of het begrotingstekort in het jaar 2020 wordt gedicht met scenario 2.

Econoom Matella stelt dat scenario 3 maatschappelijk wordt geaccepteerd als het wordt ingevoerd tijdens een hoogconjunctuur met een krappe arbeidsmarkt. Ze concludeert het volgende: “Ten eerste zal het invoeren van deze maatregel ervoor zorgen dat de werkgelegenheid stijgt. Daarnaast zal op termijn de concurrentiepositie van bedrijven worden verbeterd waardoor de werkgelegenheid extra zal stijgen.”

3p **16** Leg beide conclusies van de econoom uit.